

Informace ze zdravotnictví Jihočeského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

České Budějovice
24.05.2004

4

Diabetologická péče v Jihočeském kraji v roce 2003

Podkladem pro zpracování dat v této informaci o činnosti oboru diabetologie je výkaz A (MZ) 1-01 za rok 2003. Výkaz vyplňuje samostatně každá odborná diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic. Výkaz dále vyplňují ordinace praktického lékaře pro dospělé. Praktičtí lékaři vykazují pouze diabetiky, které aktivně léčí. Údaje jsou uváděny za všechna zařízení, která poskytují péči diabetiků, bez ohledu na zřizovatele. Návratnost výkazu byla 100%.

Diabetes mellitus, úplavice cukrová, lidově cukrovka představuje skupinu chronických onemocnění, která mají různý mechanismus vzniku a projevují se poruchou metabolismu cukrů, tuků a bílkovin. Jejich společným rysem je zvýšená hladina krevního cukru (glykémie). Tato onemocnění vznikají v důsledku nedostatečného účinku inzulínu, a to buď v důsledku jeho chybění (tzv. diabetes mellitus I. typu), nebo jeho zhoršeným působením (diabetes mellitus II. typu). V důsledku těchto poruch metabolismu dochází k rozvoji pro diabetes charakteristických pozdních komplikací. Jde o postižení cév, očí, nervového systému, ledvin a dolních končetin.

Personální zabezpečení diabetologie

Ambulantní diabetologickou péči v Jihočeském kraji zajišťovalo celkem 27 diabetologických ordinací a 188 ordinací PL pro dospělé. V odborných ordinacích pracovalo celkem 16,36 lékařů a 16,66 SZP (přepočtené počty) včetně smluvních pracovníků, přičemž na jeden úvazek lékaře připadlo v průměru 2 834 léčících se diabetiků.

Personální zabezpečení diabetologických ordinací k 31.12 2003

Území	Počet diabetologických ordinací	Pracovníci ¹⁾		Počet diabetiků na 1 lékařské místo ²⁾
		Lékaři	SZP	
České Budějovice	4	3,20	3,20	3518
Český Krumlov	3	0,85	1,40	4322
Jindřichův Hradec	5	2,10	2,15	2752
Písek	2	1,90	1,70	2964
Prachatice	4	3,20	3,30	1396
Strakonice	3	1,40	1,60	4366
Tábor	6	3,71	3,31	2547
Jihočeský kraj	27	16,36	16,66	2834

¹⁾ přepočtené počty včetně smluvních pracovníků

²⁾ diabetici léčení v odborných diabetologických ordinacích

Činnost v oboru diabetologie

Při popisu činnosti oboru diabetologie a při výpočtu kapacitních ukazatelů jsou údaje přepočítávány na lékaře (včetně smluvních), kteří za rok 2003 odevzdali vyplněný výkaz o činnosti oboru.

Ošetření-vyšetření

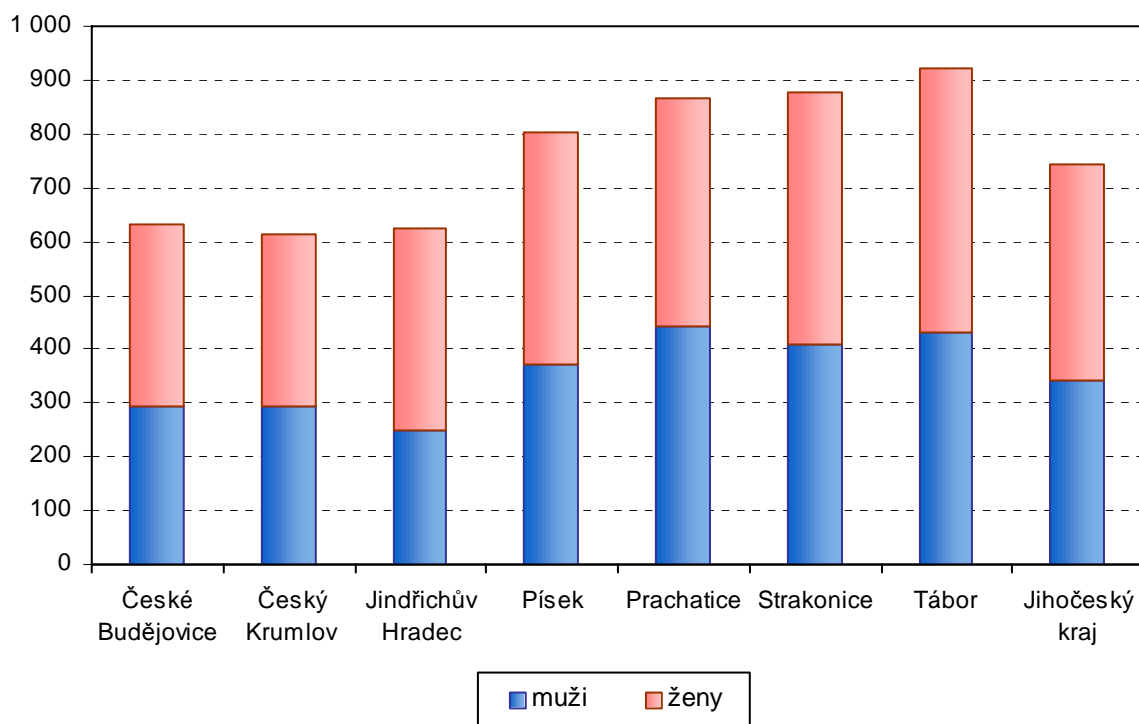
V průběhu roku 2003 bylo v odborných diabetologických ordinacích provedeno celkem 113 167 ošetření-vyšetření (dále jen ošetření), což představuje v průměru 2,4 ošetření na jednoho diabetika za rok. Počet ošetření za kraj oproti roku 2002 zaznamenal mírný nárůst (o 1,7 %).

Léčení diabetici

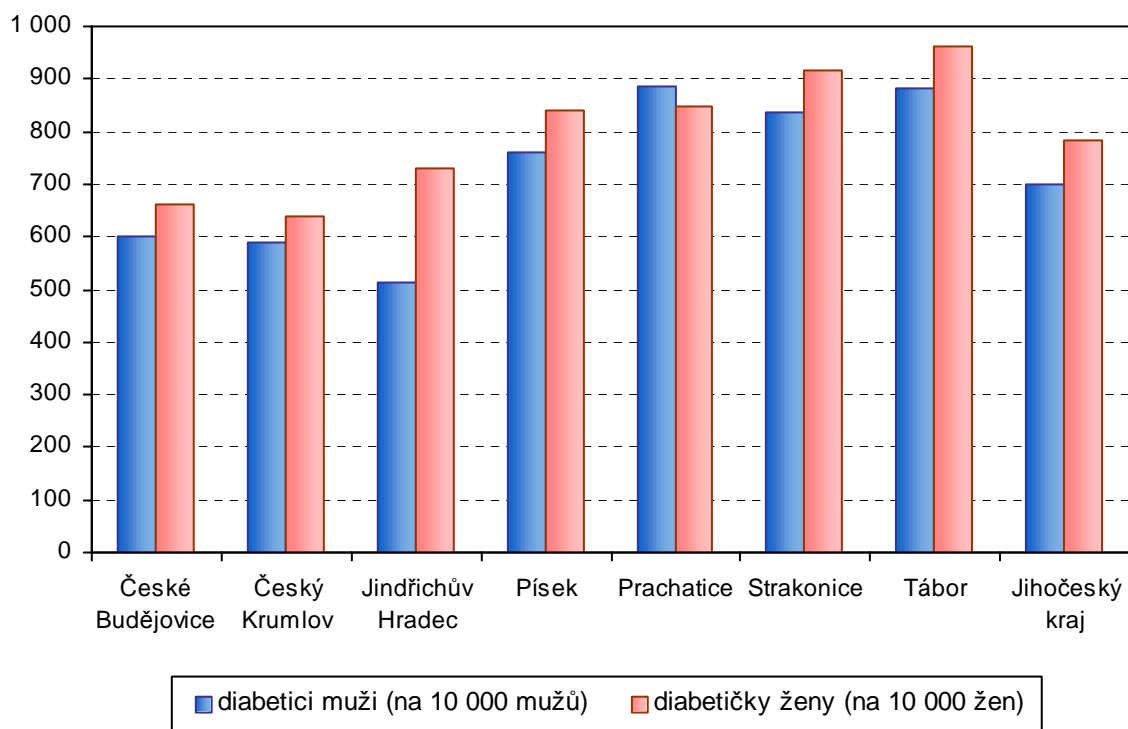
Ke konci roku 2003 se na diabetes léčilo 46 372 osob, z toho 70,6 % bylo léčeno v diabetologických ordinacích a 29,4 % u svých praktických lékařů pro dospělé. Z celkového počtu léčených osob tvořily ženy 53,7 %. Počet léčených diabetiků má trvale vzestupnou tendenci. Oproti roku 2002 došlo k jejich nárůstu o 4,1 %.

V roce 2003 připadalo na 10 000 obyvatel Jihočeského kraje v průměru 742 léčících se diabetiků. Nejvyšší počet léčených diabetiků na 10 000 obyvatel byl vykázan v okrese Tábor (923), nejnižší v okrese Český Krumlov (614). Z léčených diabetiků v kraji představovala nově zjištěná onemocnění 9,1 % (4029 případů, z toho 2 051 případů se týkalo žen). Z léčených diabetiků v průběhu roku 2003 zemřelo 1838 osob, z toho 963 žen.

**Počet léčených diabetiků na 10 000 obyvatel
stav k 31.12.2003**

**Léčení diabetici - skladba na 10 000 mužů / 10 000 žen
stav k 31.12.2003**

Stav a pohyb léčených diabetiků

Území	Léčení na začátku období	Počet nově zjištěných onemocnění		Počet úmrtí za období		Léčení na konci vykazovaného období	
		absolutně	v % ¹⁾	absolutně	v % ²⁾	celkem	přírůstek v %
České Budějovice	10 710	1 115	10,4%	523	4,9%	11 257	5,1%
Český Krumlov	3 315	169	5,1%	77	2,3%	3 674	10,8%
Jindřichův Hradec	5 626	408	7,3%	173	3,1%	5 780	2,7%
Písek	5 544	274	4,9%	226	4,1%	5 632	1,6%
Prachatice	4 216	486	11,5%	178	4,2%	4 466	5,9%
Strakonice	5 916	982	16,6%	337	5,7%	6 113	3,3%
Tábor	9 034	595	6,6%	324	3,6%	9 450	4,6%
Jihočeský kraj	44 361	4 029	9,1%	1 838	4,1%	46 372	4,5%

¹⁾ z počtu léčených osob na začátku vykazovaného období

²⁾ z počtu léčených osob na začátku vykazovaného období včetně osob s nově zjištěným onemocněním ve vykazovaném období

Výskyt diabetu podle typu

Z celkového počtu pacientů (46 372) léčených (stav k 31.12.2003) na diabetes v diabetologických ordinacích a u svých PL pro dospělé se jich 3 664 léčilo s diabetem I. typu (děti do 14 let tvořily 0,3 %, mladiství 2,1 % a dospělí 97,6 %). S diabetem II. typu se léčilo 42 030 pacientů a se sekundárním diabetem 678 pacientů. Porucha glukózové tolerance byla zjištěna u 2 781 pacientů.

Počet léčených osob v členění podle jednotlivých typů diabetu

Území	Diabetes I. typu (E10)			Diabetes II. typu (E11)	Sekundární diabetes (E13)	Porucha glukózové tolerance (R73.0)
	0-14 let	15-19 let	20 let a více			
České Budějovice	-	25	1 078	9 915	239	495
Český Krumlov	-	-	684	2 943	47	54
Jindřichův Hradec	-	2	597	5 131	50	362
Písek	-	1	125	5 418	88	276
Prachatice	12	46	281	3 978	149	592
Strakonice	-	1	369	5 705	38	313
Tábor	-	3	440	8 940	67	689
Jihočeský kraj	12	78	3 574	42 030	678	2 781

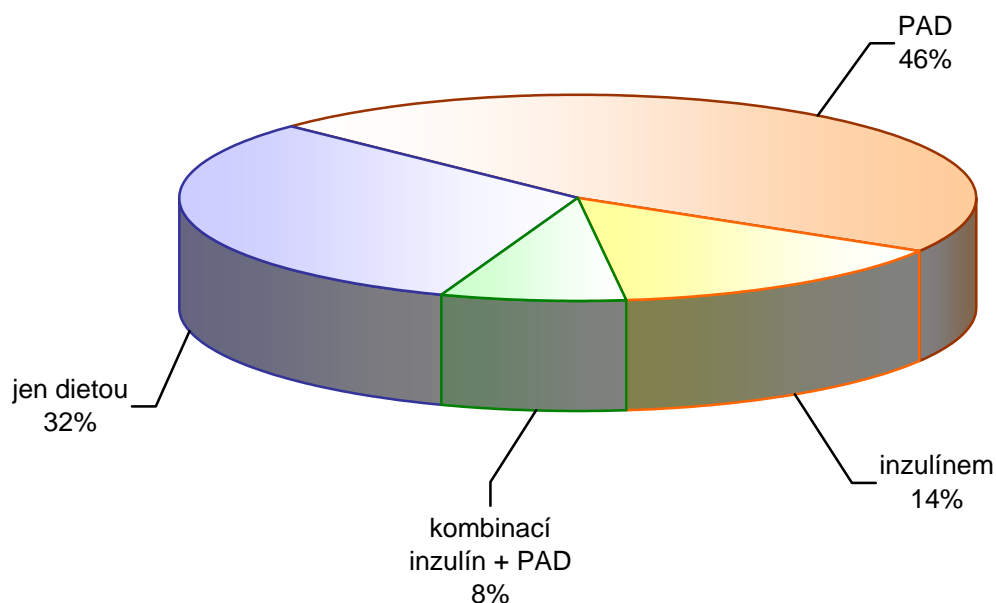
Léčba diabetu

Struktura léčených diabetiků podle druhu léčby byla následující: pouze dietou bylo léčeno 31,7 % diabetiků, 46,3 % bylo léčeno perorálními antidiabetiky (PAD), 14,5 % inzulinem a 7,6 % kombinovanou léčbou (inzulín + PAD). Tato struktura léčených diabetiků je několik let prakticky stejná.

Struktura léčby v diabetologických ordinacích a ordinacích PL pro dospělé

Území	Osoby léčené k 31.12.	Z toho léčené (absolutně)			
		jen dietou	PAD	inzulínem	kombinací inzulín + PAD
České Budějovice	11 257	2 818	5 821	1 771	847
Český Krumlov	3 674	1 414	1 600	588	72
Jindřichův Hradec	5 780	1 899	2 788	946	147
Písek	5 632	2 583	2 076	736	237
Prachatice	4 466	1 695	2 060	392	319
Strakonice	6 113	1 609	2 973	1 116	415
Tábor	9 450	2 679	4 131	1 157	1 483
Jihočeský kraj	46 372	14 697	21 449	6 706	3 520

Struktura léčby diabetu v Jihočeském kraji v roce 2003

Oproti roku 2002 vzrostl počet osob léčených inzulínem o 5,3 %. Změnila se i struktura dávkování inzulínu. V roce 2002 si aplikovalo 48,9 % diabetiků léčících se inzulínem 3 a více dávek denně, zatímco v roce 2003 to již bylo 53,7 %.

Struktura léčby v diabetologických ordinacích a ordinacích PL pro dospělé

Území	Osoby léčené PAD			Z léčených PAD připadlo v % na		
	absolutní počet		na 10 000 obyvatel	deriváty sulfonylmoč.	biguanidy	kombinovanou léčbou PAD
	celkem	ve věku 0-19 let				
České Budějovice	5 821	-	326	2 104	903	2 814
Český Krumlov	1 600	-	268	750	395	455
Jindřichův Hradec	2 788	-	300	1 056	605	1 127
Písek	2 076	-	295	1 253	488	335
Prachatice	2 060	-	400	799	363	898
Strakonice	2 973	-	427	1 618	614	741
Tábor	4 131	-	403	2 512	574	1 045
Jihočeský kraj	21 449	-	343	10 092	3 942	7 415

Struktura léčby v diabetologických ordinacích a ordinacích PL pro dospělé

Území	Osoby léčené inzulínem			Aplikace inzulínu		
	absolutní počet		na 10 000 obyvatel	1 až 2 dávky denně	3 a více dávek denně	inzulínovou pumpou
	celkem	ve věku 0-19 let				
České Budějovice	1 771	25	99	795	961	15
Český Krumlov	588	-	98	237	350	1
Jindřichův Hradec	946	2	102	335	604	7
Písek	736	1	105	355	359	22
Prachatice	392	20	76	214	175	3
Strakonice	1 116	1	160	545	564	7
Tábor	1 157	3	113	550	591	16
Jihočeský kraj	6 706	52	107	3 031	3 604	71

Komplikace diabetu

Počet léčených osob s komplikací diabetu vyjádřený v procentech z celkového počtu léčených diabetiků je téměř shodný s rokem 2002. Pouze u retinopatie došlo k zvýšení o 1 %. Diabetickou nefropatií trpělo 3 559 osob (8 % z celku). Diabetickou retinopatií 4 626 osob (10 % z celku), z toho bylo slepotou postiženo 189 osob. Další diabetickou komplikací je diabetická noha, která se vyskytla u 2 553 léčených osob (6 % z celku). Závažným následkem této komplikace je amputace, která postihla 488 léčených osob (tj. 19 % z výskytu této komplikace).

Diabetologická péče v Jihočeském kraji v roce 2003

Území	Diabetická						
	nefropatie		retinopatie			noha	
	celkem	z toho s renální incuficiencí	celkem	z toho		celkem	z toho s amputací
				proliferativní	slepota		
České Budějovice	843	313	1 241	262	46	479	113
Český Krumlov	283	148	398	56	9	118	39
Jindřichův Hradec	326	95	453	76	13	233	43
Písek	362	108	484	80	39	148	62
Prachatice	538	261	462	95	19	224	38
Strakonice	456	134	470	140	43	602	118
Tábor	751	155	1 118	186	20	749	75
Jihočeský kraj	3 559	1 214	4 626	895	189	2 553	488

Zpracovala: Hana Maxová, Mgr. Mária Kružíková

ÚZIS ČR

Jihočeský krajský odbor

adresa: Žižkova 12, 370 01 České Budějovice

tel.: 387 718 383

email: holomelova@uzis.cz

http: //www.uzis.cz